

מסורת הש"ס

א) לקמן קאָ: עינינן די: דקף ט: טו: סהס: ו' אַלמלת פּירצ מין': ס' כּסריס פּירא מירא גיטין ממה, ג) לקמן פא: כּסריס פּירא מיר' גיטין' מ' ד' קדושין טו: פּאָה פּירא מיר' לקמן קו: א) זייל ס'יה, ו) זייל ב'יע, ו) זייל אחר: רש"ש, ט) רש"י מין', טו) רש"א, ו') זייל מביא אלוט קוראָן, ס') נע"י מוס' קדושין כו: וע"י מירע ד"ה ונכבּוּרים וכו' סמירת מוס' ע"ש',

גליון הש"ס

תוס' ד"ה לאו ברי וי"ל דהתם כענשנע: דין לקמן קאָ פּאָ ע"פ מוס' ד"ה ואי:

הגהות הב"ח

א) גבי בית אלה בענין עד עצרת כמה היו: (ב) שם על הענינו רביע (פשוט לאו ו' מהם ושתי' ומתני' תלמי' וי"ב כ' משולס לא גרס לה: ו') רש"י ד"ה ומת' מרובע וכו' והשפּא פשה ליה שיעורא דמתני': (ז) תוס' ד"ה מיר גרס ר"ת וכו' כפסר אחר מפורש בבבלין הספּר וכו' עד שפּא רוחב החוט שני שלשי אמה: (ח) בא"ד ה"י אורח התחתון פחות מן העליון:

מוסף רש"י

כמה מרובע יותר על העיגול רביעי: דהא כל עיגול שחוטו אמה יט סו היקף שלם אמות דמתנן במתני' (ענינין יג: ו) ואם היה מרובע אמה על אמה היה לו היקף ד' אמות, אמה לכל רוח, ומתנא מרובע יתר על העיגול רביעי (שם דף ו) ודברסים נחלים לעיטרי, דלילא אמה עולה חוט שלם אמות מקיפה, ואמה מנומנת נחשה חוט ד' לטובסג, אמה לכל רוח (ומכאן ח), קנה שני אילנות בתוך שני חבורי, קדיל' (קנה פא), שלם קנה קרקע, הלך אינו קורא, דלא מני' למימר פני אדמתה אלא קנה לו' (גמירי חח), הא שלשה, קדיל' דקנה אדמתה ויעיטין נחלה ארע' וכו' (שם), וכותבין עליו פרוכבול: דלמדין נתקבת גיטין (לו), אין סומכין פרוכבול אלא על בקרקע ואם יש פרוכבול על שטח לזה סומכין עליו פרוכבול כ' מוחב גדול ושוב לא תשמענו צדיעים, דמי תמן ללא פרוכבול לשעבוד בקרקעת מקון, דהיינו הנהיה ה"א (קדושין כו:),

מוסף תוספות

א. שהיה יכול עוד ערלא להוסיף על שיעורו ולומר אילן שהוא סמוך למצר חבירו תוך ט"ו אמה ושני שליטין גזלן הוא לפי. גמ"א. ב. ע"י חסי' ר"ח שמכבאר שיטה ו'. ג. ואפילו מרדקאי, ואצ"י דמפרש לה סיפא בהדיא. גמנין. ד. עדיין יש לו חזק להן כבלא אורח אלא ואצ"פ שיש תחתיהן של גופות חצי אמה, אבל מירח אם אין תחת גופות ט"ו אמה ר"ל דקנה מגופת של אילן ט"ו אמה. תוס' י"ד, ה. שאפ"י מי שאין לו קרקע מעשר פירותיו ומתורה עליהן. גמנין. ו. כדבריו רש"י וד"ל ואלא. גמטמטיה. גט. ו. ומילתא דלא שיכחא לא עבדי רבנן תקנתא. מוס' קדושין טו:

רבינו גרשום

כמה הוו להו. כלומר עשר נטיעות הלא המפורות בכל בית סתהלל אביה סתא

בית סאה כמה הוו להו כרי אלפי וס"ק גרמידי: על אמה רוחב: **כמה מעי**: לכל חד מהנין אילנות תתליג ומילתא אכתי נפשיין להו שש עשרה אמה דעולא דהוי אלף וכ"ד: לא דק. עולא לא דקדק כל כך הואיל וקרוצ לשיעור זה קאמר ולא איכפת ליה: **אימור דאמרינן לא דק**. היכא דלזיל לחומרא הכא

קא זזיל לקולא דאינו יונק כל כך וקאמר אינו דיונק ופטר ליה מזכורים: **מי סגרת**. שש עשרה אמה דעולא צריבעא קאמר דליהוי שלשים ושמים על ל"ב כדקאמרינן: **צעיגולא קאמר**. שכל סביביו יונק שש עשרה והיינו צעיגולא דלזילו צרצוע נמלא כנגד האלכסון יותר משש עשרה אמה: **וממה מרובע יתר על העיגול רביעי**. דל רביעי מאלף וכ"ד פשו להו תשס"ח אמות דרוחב אמה אכתי לא שוי שיעורי השפּא א) פשו להו שיעורי דמתני' דעולא פלגא דאמתא ונמלא אילן יונק י"ו אמה ומתנה לכל זד דהיינו ל"ג על ל"ג דשיעורא דעולא תשס"ח ושיעורא דמתני' תתליג ונפיש שיעורא דמתניתין דעולא ס"ה אמות באמה רוחב חלוק הרצועה לרוחב הרי ק"ל

אמה אורח צרובח חצי אמה הקף מהס האילן ל"ב אמה לנפון וכנגדו לדרום נמלא מהפּסון לדרום ל"ג ששרי הוספת עליו חצי אמה לכאן וחצי אמה לכאן וביצר נשארו ס"ו צרובח חצי אמה תן חציין למזרח וחציין למערב נמלא מוקף צרצוע. ולא דקדק הגמרא כל כך דנקט פלגא אמתא דהא עולא צעיגול קאמר ואילו צעיגול הייתי יכול להוסיף עליו שני שלשי אמה לכל זד אלא משום האי פורתא לא דק כולי האי ואית דגרסי פש ליה תרי מילתי דאמתא: היינו דלא דק. עולא דהוי מני' למימר שיתסרי פלגא ולחומרא לא דק ואילו לחומרא ולא תמנאס שיעורי: **מאי לאו כל שוא**. חוץ לעציו של אילן לכל זד: **הקונה שני אילנות בתוך כל חצירו מציא ואינו קורא כו'**. לקמן תנן במוכר את הספינה [פא]. המוכר שתי אילנות לחצירו ולא פירש לו קרקע לא קנה קרקע אבל קנה שלשה קנה קרקע ואף על פי שלא פירש הלכך גבי ציבורים נמי שמי אילנות מציא ואינו קורא דלא מני' למימר פרי האדמה אשר נתתה לי (דברים טו): **הא ג'**. דקנה קרקע מציא וקורא: **מאי לאו**. משום דקנה קרקע מעט צדיסין: **לא**. משום דקנה שש עשרה אמה סביב כל אחד: **וצידויו**. לא גרסינן ליה במתני' במסכת פאה [פ"א מ"ן] דאין ודוי אלא צמעשר והוא אינו מלי צרקקע: **פרוכבול**. תנן במסכת גיטין [דף לו]. הלא מיקון פרוכבול שראה שנמנעו העם מלהלוות מפני השביעות המשמעת ועוזרים על מה שכתבו השמר כך פן יהיה דבר וגו' [גדרס טו] עמד והתקין תקנה שלא תשמע שיהא מוסר שטרותיו לצית דין וכותב עליהן פרוכבול וזה גופו של פרוכבול מוסר אינו לכס פלוני ופלוני דהיינים שבמקום פלוני שכל חוב שיש לי אצל פלוני שאגבנו כל זמן שארצה ותו לא משמעת ליה צדיעית דלא קרינא ביה לא יגוש [שס] שאין תובע חובו אלא ו מצ"ד והסם [גיטין ט]. מוקמינן לה צדיעית בזמן הזה דרבנן. ואמרינן הסם [שס לו]. אין כותבין פרוכבול אלא על הקרקע אבל אין לו קרקע לזהו לא כותבין ליה דהלואה דלא שכיחא היא דמסתמא אין אדם סומך אלא על קרקע הלוה וכשאין לו לא מיקון הלל פרוכבול: ונקינן

ולמידק הא קנה אילן סתם אינו מציא וקורא ואם קנה ז' אפילו ז' אילנות קנה קרקע: **הא שרשא מבייא וקורא**. הוה מני' למיפרך מסיפא דקמתי בזהדי' במסכת ציבורים צסיפא דהך דמייתי הכא הקונה ג' אילנות תוך של חצירו מציא וקורא אלא דאורחא דגמי' בכמה מקומות שמדקדק מרישא מה שיכול [ויע' מוס' שנת לוט: ד"ה אלא פינן]: **לא שש עשרה אמה**. ואי"ה אלא אמרינן המוכר את הספינה [לקמ דף פב]. ושם קנה שלשה אמה קנה קרקע וכמה תמחין וצדיהין וחוליה לנה מנלא אורה וכו' וי"ל דהסם כשענפי האילן גדולים הרבה ויואלין חוץ לשש עשרה אמה' ואם תאמר קונה אילן אחד אכתי אינו מציא וקורא למצ"ד קנין פירות קנין הגוף דמי ומי"ש ממוכר שדהו לפירות דמציא וקורא לדידיה כדאמרינן צפרק השולח [גיטין דף מז: ושם] וליכא למימר דהאי תנא סבר דקנין פירות לאו קנין הגוף דמי דהא ר"מ אית ליה דכקנין הגוף דמי בהשולח [שם דף מח]. ובהחובול [ב"ב דף לו]. ושם ואית ליה לקמן [דף פא]. דקונה אילן אחד ו' (אינו מציא וקורא) וי"ל דשאיני הסם שהקרקע קניו לו עד זמן קצוע אבל הכא אם יתייבש מיד האילן אין לו צקרקע כלום אי נמי הסם קרקע קנייה לו לכל דבר למשטח בה פירי ולמיזרע בה פילקא וירקא אבל גבי אילן אין לו אלא יניקא לזדה: **ובידידן**. פי' בקוטרם דלא גרסינן וצידויו לא כמיצ צמעשר שני (שיש) שזו וידיו לא מארפך ולא מאדמה אשר נתת לי^ה אע"י דכתיב ביה וצרך את עמך את ישראל ואלא האדמה אשר נתתה לנו (דברים טו) וזהו שיהא לו לחלק אלא לכל ישראל ומיהו על כרחך אין וידיו בלא קרקע דמי עלה צדיעית חצי צידווי ומכל מקום לא גרסינן להי' מדימתי עלה צירושלמי מכלל צדיעיתא למיהו^א: **ולביתו עריה פרוכבול**. אבל אמטלטלין אין שוה חציין פרוכבול מפני שיכול לכתותו והיא הלואה דלא שכיחא' ועינן נקוב אע"י שיכול לכתותו כותבין עליו פרוכבול דלא פלוג רבנן במקרקעי והא דכותבין אפילו על קרקע כל שהוא פי' רשצ"ס בהשולח [גיטין דף לו]. ד"ה אלא משום דאין אונאה לקרקעות והוי כאליו יש לו משכון בכל ואין נראה דנהי דאין להן אונאה ציטול מקח ביתר מפלגא יש להן אלא היינו טעמא משום דגבי והדר גבי כמעשה דקטינא דלצ"י [תמוזות דף פא: דע"י כך ראוי לגבות כל חובו וכענין זה איכא סוף פרק כל הגט [גיטין דף לו]: גבי הנמלה מעות אלא הכהן כו' הניח מלא מחט גופה מלא קורדוס: [וע"י מוס' גיטין לו]. ד"ה אלא ומתופת קדושין טו: ד"ה ולכמות:

לא יחפור פרק שני בבא בתרא

כו.

במה מרובע יתר על העיגול רביעי. הכי איתא צצרייתא דמסכת מדות וכן צעירובין: **הכ"י גרס ר"ת פש דהו תרי תילתא אמתא**. פי"א^א כשמתקף אילן דעולא רצועה רחבה שני שלשי אמה יהא גדול כאילן המשנה שהי' יותר ס"ה אמות ושליש

צרובח אמה שהרי אם תקיף ל"ב על ל"ב מרובעים ילטרך קבי"ח ולד' קרנות ח' שלשים הרי ק"ל ושני שלשים אורך על שני שלשים רוחב מחסר הרביעי שהעיגול פחות ישאר ז"ח וכן ס"ה אמה ושליש תחתון לג' חלקים לאורך תהיה רצועה אחת של קצ"ו צרובח שלש תחתון לשנים ותשים זה צד זה תהיה רצועה ארכה ז"ח על רוחב שני שלשי אמה עוד מנא ר"י צספר [ו] אחר מפורש בגמרת הספר להקיף צבועים אילן דעולא שהוא ל"ב על ל"ב עד שיהא שני שלשי אמה סביב תחתון החוטין ותפסטס יהיה העליון ארכו ק' שהוא מקיף ל"ג ושליש וכל שיש צרובו טפס יש צדיקפו ג' והתחתון ז"ו שהוא מקיף ל"ב הרי [ס] התחתון פחות מן העליון מכל זד ז' אמות ותחתון העודף מלד אחד ותמלא

זד אחד" המאריך ללד הקצר תהיה רצועה ז"ח וכן הוא ס"ה ושליש דרך אחרת ל"ג ושליש על ל"ג ושליש מרובעים עולה אלף ומאה וי"א אמות ושליש של שלש שהיא תשיעית אמה תחסר הרביעית ישאר תתל"ג ושליש הרי אילן המשנה ל"ג ושליש על ל"ג ושליש [הג"ה]. או כעין זה שלש סאה הוי י"ו וב' שלשים על שלשים חמשים חתוך צלמנע ואים זה על זה יהיה עשרים וחמש על שלשים ושלוש ושליש) דרך אחרת בית סאה היא מאה על כ"ה תקח השליש לאילן אחד יהיה ל"ג ושליש על כ"ה הוא ל"ג ושליש על ל"ג ושליש עגולים שהרי מוסקי הרביעי מלצר שהיא שלש מלגיו דהיינו ח' אמה ושליש באורך ל"ג ושליש יהיו ל"ג ושליש על ל"ג ושליש מרובעים [ו] ולספרים דגרסינן פש להו פלגא דאמתא) ועשה אותו עגול שיחסר הרביעי שהוספת ויהיה עגול ל"ג ושליש על ל"ג ושליש ולספרים דגרסי' פש ליה פלגא דאמתא יש לפרש דחשיב עולא י"ו לכל זד ללד מקום האילן ומקום אילן שלש על שלש נמלא אילן דעולא ל"ב ושליש על ל"ב ושליש כשמתקיף מכל זד פלגא דאמתא יהיה ל"ג ושליש על ל"ג ושליש ורבינו משולם מפרש דעולא לא חשיב מקום האילן ומקום האילנה הוי אמה על אמה ^ב נמלא דהוי אמה דעולא ל"ג על ל"ג ואם היו מרובעים היה עולה אלף ופ"ט תחסר הרביעי שראר תמתי' ושלושה רבעי אמה ול"ג [ו] (והוה) [פסון] להו ז' מאה ושתי' ותמניא נמלא דאילן המשנה יתר על של עולא י"ו אמה ושליש ורביעי ופלגא דאמתא קאי אצית סאה שהיא חמשים על חמשים כשמתסרי פלגא דאמתא לאורך וכן לרוחב ועלה החסרון חמשים אמה חסר רביעי דהיינו לג' אילנות ולאילן אחד יעלה י"ו אמה ושליש ורביעי וישאר כאילן דעולא: **לחומרא** יא דק. ואי"ת והא נמי קולא הוא הא דמייתי ציבורים דמפקע להו מתרומה ומעשר כדאמרינן

בהמוכר את הספינה [לקמן דף פא: ושם] וכן לומר דעולא לא איירי אלא במאי דאינו מציא בתוך י"ו אבל חוץ ל"ו פעמים מציא ופעמים אינו מציא: **אי"לן וקרקעו כו'**. למאי דמוקי לה צי"ו אמה כ"יך לפרש מאי אמת לאשמועינן ונראה לרשצ"א דאמת לאשמועינן סתם מציא וקורא דקנה קרקע וכר"מ דאמר [לקמן פא]. הקונה וקורא למצ"ד קנין פירות הגוף דמי ומי"ש ממוכר שדהו לפירות דמציא וקורא לדידיה כדאמרינן צפרק השולח [גיטין דף מז: ושם] וליכא למימר דהאי תנא סבר דקנין פירות לאו קנין הגוף דמי דהא ר"מ אית ליה דכקנין הגוף דמי בהשולח [שם דף מח]. ובהחובול [ב"ב דף לו]. ושם ואית ליה לקמן [דף פא]. דקונה אילן אחד ו' (אינו מציא וקורא) וי"ל דשאיני הסם שהקרקע קניו לו עד זמן קצוע אבל הכא אם יתייבש מיד האילן אין לו צקרקע כלום אי נמי הסם קרקע קנייה לו לכל דבר למשטח בה פירי ולמיזרע בה פילקא וירקא אבל גבי אילן אין לו אלא יניקא לזדה: **ובידידן**. פי' בקוטרם דלא גרסינן וצידויו לא כמיצ צמעשר שני (שיש) שזו וידיו לא מארפך ולא מאדמה אשר נתת לי^ה אע"י דכתיב ביה וצרך את עמך את ישראל ואלא האדמה אשר נתתה לנו (דברים טו) וזהו שיהא לו לחלק אלא לכל ישראל ומיהו על כרחך אין וידיו בלא קרקע דמי עלה צדיעית חצי צידווי ומכל מקום לא גרסינן להי' מדימתי עלה צירושלמי מכלל צדיעיתא למיהו^א: **ולביתו עריה פרוכבול**. אבל אמטלטלין אין שוה חציין פרוכבול מפני שיכול לכתותו והיא הלואה דלא שכיחא' ועינן נקוב אע"י שיכול לכתותו כותבין עליו פרוכבול דלא פלוג רבנן במקרקעי והא דכותבין אפילו על קרקע כל שהוא פי' רשצ"ס בהשולח [גיטין דף לו]. ד"ה אלא משום דאין אונאה לקרקעות והוי כאליו יש לו משכון בכל ואין נראה דנהי דאין להן אונאה ציטול מקח ביתר מפלגא יש להן אלא היינו טעמא משום דגבי והדר גבי כמעשה דקטינא דלצ"י [תמוזות דף פא: דע"י כך ראוי לגבות כל חובו וכענין זה איכא סוף פרק כל הגט [גיטין דף לו]: גבי הנמלה מעות אלא הכהן כו' הניח מלא מחט גופה מלא קורדוס: [וע"י מוס' גיטין לו]. ד"ה אלא ומתופת קדושין טו: ד"ה ולכמות:

פס"ד אמות נעשה אותן ד' רצועות שארכן ל"ב ורחבן חצי אמה ואותה אמה חמישית הנשארת חלוק אותה לד' רביעי' אמה ויהיה כל רביעי חצי אמה אורך וחצי אמה רוחב ותן אלו ד' רבעין לד' הקרנות לצרעות למאות הוויות ותינו קאמרי אכתי כפי ליה לעולא פלגא דאמתא דבציור חשבונו מחשוב ג' אילנות והיינו דלא דק עולא ולחומרא לא דק משמיהו להביאי ביכורים בפחות משיעור מבייתא של ג' אילנות. והא דלא חשבתינן ההוא שלישי אמה משום דהא מרובעת לה להוסיפה על רצועות של חצי אמה לא הייתה אפי' בחוט השער משי"ה לא חשיב ליה: מביא וקורא. מן הארץ אשר נתת לי: מאי לאו. דקני קרקע כל שהוא וקשיא לעולא דאמר דאילן הסמוך לתוך ט"ו אמה גזול הוא: מביא ואינו קורא. משום דקיל' דקנה [שנין] אילנות בתוך שדה חבירו לא קנה קרקע אבל ג' אילנות דקנה קרקע מביא וקורא. מאי קנה קרקע לאו דקנה כל שהוא וקשיא לעולא. לא ט"ו אמה קנה מן הארץ ותנו חבירו: ולכתוב עליה פרוכבול. היינו תקנת עשירים שהיו מלוים על משכון קרקע דלאו שמיטה משמט לא מלוה בבשר לא מלוה על המשכון וכתבו הכי מוסרינן לכם אבד קרקע ב"ד פלוני ופלוני חוב שיש לי על פלוני שאגבנו בכל שנה שצריכה וחותתין עליו ב"ד אלמא דקרקע כל שהוא חייב בכיבורים אע"י דסמך האי קרקע למצר אחר וקשיא לעולא:

א) נראה דלא' אבל לקולא דק מן אמרינן פיון דמנרץ וכו'.

עין משפט

גר מצוה

קב א ב מיי פ"ב מהל'

ציפורס הל' ג:

קג א מיי שם פ"ד הלכה ד:

קד ד מיי שם פ"ב הלכה י:

קה ה מיי פ"ב מהל' תמנות

עניינ הל' ג:

קו ד מיי פ"ט מהל' שמיטין

הל' יט תמנ לאין דעא:

טושה' ח"מ פ"י סוף פקד כג:

רבינו גרשום (המשך)

השנטיניות קטנות ובחורות לא צריך להו הרחקת כולי האי משה' סני להו ברי"ן הרחקת אבל באילן שאמר עולא בוקן שזול כל צרכו קאמר דמינן ט"ו אמה מכל ורחוותיו שעולה חשבונו בפשיטת תתכ"ד כדפרישתי אלא מרישא ג' אילנות שכבר גדלו כל צרכן אפי' הן של ג' בני ארסוטונין אלא בתוך בית סאה הוי אלו מאת מושטבין כמר שאם הוי של אדם אחד וחורשי' כל בית סאה בשבילן שלא יקלקלו עד ויה' שנכנסו שביעית: כמה הוו אלא לכל א' מהללו ג' אילנות ברצועות פשוטות ומני מאה ותלתין ותלתא ותלתא אמין שדוה החליש של חשבון בית סאה שחשבנו למעלה כ"ה מאת מישושכת דבין אילן לאילן ומני מאה ותלתין ותלתא ותלתא ואכתי נפיש ליה חשבון של עולא על האי חורשבנא מאתן פחות ט'. ומשני עולא לא כלומר לא דקדק בדבר כל כך שהעמיד חשבון האילן על זה. ומקשי' אמר' דאמרי' לא דק היכא דאיכא חומרא שאם היה חומרי' והיה מתחיל בפחות משיעור זה להביא ביכורין אמרי' ליה אימור לא דק א) אבל לחומרא יא לא דק ומי אורי' דצריך ט"ו אמה לכל רוחא דפרישתי אית ליה קולא דפחות מטי"ו אמה שעולה חשבון אלאך וכ"ד אנוטע חציין אין מביאין ממנו ביכורין משום דקא יניק משהו חבירו והיינו וזהו לא ליה לעולא לעין ולדקדק שלא יפטרנו מביכורין קא כרינו ומאי אשכחא דק: דמי' נסבחה דהא דקחשיב עולא ט"ו אמה לכל רוחא דאמתא כרובעתא קא בעי דאית להו מורשא דקרנתא בעיגולא קא אמרי' דחשיב סביבותי האילן ט"ו אמה בלא מורשא דקרנתא. ואכתי מקשה ליה למאי דבעי להרביצי באמות עגולות מכדי כמה מרובע יותר על העיגול רביעי וכשתוציא הרביע פן אלאך וכ"ד אמת לא משתייר לך אלא תתס"ח כיצד מוח' מאת חשלקי מאתים נשתתירו שש מאות ומאתים תוציא ג' הרי הן ד' מאות וז' אמות עגולות ומכ"ד חשלקי הרביעי נשתתירו וי"א ואתון י"ח מוסקי על ד' מאות וז' הרי תתס"ח ואכתי אין גניע חשבון של עולא לתמני מאה ותלתין ותלתא ותלתא לפי חשבונן של עולא שכשחושב בעיגול הוא פחות חצי אמה מכלל ד' אמות האילן מחשבון של תמני מאה ותלתין ותלתא ותלתא וכשתוציא להשוות חשבונן של עולא חשבון זה צריך אתה להביא בעיגול דהא רוחב חצי אמה ואורך כל אחת ל"ב אמה ששן ס"ד ותשימים במתוך אלאו תתס"ח אמה עגולות תשים אותן ד' רצועות בריבוע ולא חשבון ירובא החשבון שוה ומיחזיק אהו נוטל אותן ס"ד אמה שאתא מחלק לד' רצועות של אורך ל"ב (אורך ל"ב) אמה ורוחב חצי אמה שאתה משים בריבוע מתוך בעיגול זה מכאן אתה נוטלן לפי חשבונן ומני מאה ותלתין ותלתא ותלתא הוא עודף על ד' מאות וס"ח ששים' וה' אמות ושליש אמה ומחשבון זה אינו חושב אותו שלישי אמה שאינו דבר חשוב אלא ס"ה אמות חושב

פס"ד אמות נעשה אותן ד' רצועות שארכן ל"ב ורחבן חצי אמה ואותה אמה חמישית הנשארת חלוק אותה לד' רביעי' אמה ויהיה

כל רביעי חצי אמה אורך וחצי אמה רוחב ותן אלו ד' רבעין לד' הקרנות לצרעות למאות הוויות ותינו קאמרי אכתי כפי ליה

לעולא פלגא דאמתא דבציור חשבונו מחשוב ג' אילנות והיינו דלא דק עולא ולחומרא לא דק משמיהו להביאי ביכורים בפחות

משיעור מבייתא של ג' אילנות. והא דלא חשבתינן ההוא שלישי אמה משום דהא מרובעת לה להוסיפה על רצועות של חצי אמה לא

הייתה אפי' בחוט השער משי"ה לא חשיב ליה: מביא וקורא. מן הארץ אשר נתת לי: מאי לאו. דקני קרקע כל שהוא וקשיא לעולא

דאמר דאילן הסמוך לתוך ט"ו אמה גזול הוא: מביא ואינו קורא. משום דקיל' דקנה [שנין] אילנות בתוך שדה חבירו לא קנה קרקע

אבל ג' אילנות דקנה קרקע מביא וקורא. מאי קנה קרקע לאו דקנה כל שהוא וקשיא לעולא. לא ט"ו אמה קנה מן הארץ ותנו חבירו:

ולכתוב עליה פרוכבול. היינו תקנת עשירים שהיו מלוים על משכון קרקע דלאו שמיטה משמט לא מלוה בבשר לא מלוה על המשכון וכתבו הכי מוסרינן לכם אבד קרקע ב"ד פלוני ופלוני חוב שיש לי על פלוני שאגבנו בכל שנה שצריכה וחותתין עליו

ב"ד אלמא דקרקע כל שהוא חייב בכיבורים אע"י דסמך האי קרקע למצר אחר וקשיא לעולא:

א) נראה דלא' אבל לקולא דק מן אמרינן פיון דמנרץ וכו'.